

2.1.2. Földrajz

A tantárgy versenyében az alább leírtakon túl az *1. pontban* foglaltakat is figyelembe kell venni. A verseny egy kategóriában és három fordulóban zajlik. A második fordulóra jutó versenyzőknek az első forduló után pályamunkát kell beadniuk az alábbiakban megadott témák közül egyet kiválasztva. A pályamunkát egy nyomtatott példányban és egy CD-n kell beadni (a CD-n egy darab pdf típusú file-ban legyen az egész dolgozat, a file neve pedig a jelige legyen).

A pályamunka **jeligés**. A versenyző által jeligeként választott – maximum 8 karakterből álló, minden esetben betűkarakterrel kezdődő – kifejezést rá kell írni a pályamunkára és a CD-re, de ezen kívül **semmilyen más jelzést** (nevet, iskolai bélyegzőt stb.) nem lehet rajta feltüntetni. A jeligét is úgy kell megválasztani, hogy az ne utaljon a versenyző személyére.

Minden pályamunkához egy kisméretű (C6-os) lezárt borítékban kell elhelyezni a versenyző adataival megfelelően kitöltött **5. sz. mellékletet** (Adatlap pályamunkához). Felhívjuk a figyelmet arra, hogy az adatközléshez kötelező az **5. sz. melléklet** használata! Kívül a borítékon kizárólag a jelige szerepelhet.

A versenyzőknek a jeligével ellátott pályamunkát (nyomtatva ill. CD-n) és a jeligés borítékot – a felterjesztési határidő figyelembe vételével – át kell adniuk az iskola igazgatójának.

A pályamunkákat a jeligés borítékkal együtt postázásra (kézbesítésre) alkalmas módon becsomagolva az iskola igazgatójának kell továbbítani az Oktatási Hivatalba a megjelölt határidőig. A csomagoláson az iskola hosszú bélyegzőjén és a címzésen kívül csak a következőket kell feltüntetni: "OKTV földrajz pályamunka/pályamunkák".

Csak azoknak a versenyzőknek a pályamunkáját kell felterjeszteni az Oktatási Hivatalba, akiknek az első fordulóbeli dolgozata a felülvizítés után elérte a versenybizottság által meghatározott pontszámot.

A pályamunka elkészítésének szabályai:

- A pályamunka terjedelme, a kötelezően megadandó tartalomjegyzék és irodalomjegyzék, valamint az ábrák, a táblázatok, az esetleges mellékletek, hivatkozásjegyzék leszámításával, 15-30 gépelt oldal lehet (12-es betűnagyság, 1,5-es sortávolság, 2,5cm margó). A munka teljes terjedelme legfeljebb 40 oldal lehet. A megadottnál kisebb vagy feleslegesen nagyobb terjedelmű pályamunkák esetében csökkentett pontszám jár.
- A versenyzők törekedjenek a megfelelő stílusra és helyesírásra, mert a versenybizottság ezt is figyelembe veszi az értékeléskor.
- A versenyzők törekedjenek az önálló munkára, a saját eredmények, következtetések, gondolatok minél nagyobb fokú leírására, mivel más munkából (írott, internetes) több bekezdés, több oldal átvétele nem minősül ennek. Igyekezzenek a különböző forrásokból származó információk szintetizálására (rövid összegzésére, vélemények ütköztetésére, különböző álláspontok bemutatására stb.).
- A pályamunka szövegében a más munkából (nyomtatott formájú cikkekből, könyvekből stb., ill. interneten megjelent munkákból stb.) vett tények, gondolatok stb. esetében a tudományos munkákban szokásos hivatkozási formát **kötelező** használni: szükséges a szövegekőzi (vagy lábjegyzetes) hivatkozás az adott forrásmunkára (szerző, év [pl. Kovács K. 2004], esetleg oldalszám, ahol fellelhető az információ), s a hivatkozott munkákat az irodalomjegyzékben (ABC-sorrendben) tételesen le kell írni (szerző, év, cím, kiadó, kiadás helye; ill. szerző, év, cím, folyóirat évfolyama, száma, oldalszám [oldaltól oldalig]). Egy munkából való szó szerinti idézéskor idézőjel használata és pontos oldalszám megadása is kötelező. A szövegekőzi (vagy lábjegyzetes) hivatkozások hiánya illetve a felhasznált forrásmunkákból összeállított irodalomjegyzék hiánya esetén a pályamunkát a versenybizottság nem értékeli.
- Szükséges a fejezeteket sorszámozni, a munkát oldalszámokkal ellátni. A pályamunkába illesztett ábrákat (térkép, kép, fotó stb., összefoglaló néven ábrák) és táblázatokat sorszámozni kell: 1. ábra, 2. ábra ...; 1. táblázat, 2. táblázat Emellett címmel kell ellátni, valamint a nem önálló készítésű, összeállítású ábrák, táblázatok esetében a forrást is fel kell tüntetni (pl. Forrás: KSH 1999). A szövegben az ábrák, táblázatok feldolgozásakor, elemzésekor szükséges ezekre hivatkozni. A

forrásmegjelölések hiánya illetve az irodalomjegyzékben az ábrák, táblázatok forrásai feltüntetésének hiánya esetén csökkentett pontszám jár.

- Kerülni kell a költséges, díszes megjelenítést, de az egyszerű bekötési mód ajánlott (spirálozás stb.).
- A pályamunka kizárólag a versenyző önálló munkája lehet. Amennyiben a versenybizottság ennek ellenkezőjét állapítja meg, a versenyzőt kizárja a verseny résztvevői közül.

A verseny anyaga

Első forduló

- Írásbeli (időtartam 240 perc, elérhető pontszám 200 pont).
Tesztkérdéseket tartalmazó feladatlap megoldása természetföldrajz és társadalomföldrajz témakörökből.
A feladatok megoldásához semmilyen segédeszköz nem használható.

Második forduló

- Írásbeli (időtartam 240 perc, elérhető pontszám 200 pont).
A földrajzi kompetenciákat mérő feladatlap megoldása természetföldrajz és társadalomföldrajz témakörökből (például tesztkérdések, szövegelemzés, diagramelemzés, hibakutatás, kiegészítés, számítási feladat, rövid esszé írása, és aktuális természeti - társadalmi folyamatok elemzése, bemutatása egyéb, változatos feladattípusokban).
Egyes feladatok megoldásához számológép, vonalzó és körző használata szükséges lehet, ezért ezek használata engedélyezett.
Egyes feladatok megoldásához az elmúlt időszak természet- és társadalomföldrajzi vonatkozású eseményeiről szóló hazai, külföldi hírek és hazai tudományos cikkek ismerete segítséget jelenthet.
- Pályamunka (elérhető pontszám 150 pont)
A pályamunkák értékelése a következő szempontok szerint történik: tartalom 100 pont, illusztráció 30 pont, felhasznált irodalom 20 pont.
A pályamunkáknál a versenybizottság az önálló kutatást, tényfeltárást, elemzéseket, gondolatokat, saját készítésű ábrákat, képeket, egyes témáknál a terepbejárást, felmérést, interjúkészítést, illetve saját számításokat stb. kiemelten értékeli. A pályamunka esetében célszerű a logikus szerkezet, a bevezetésben a kutatási célok, kérdések világos megfogalmazása, valamint a munka végén egy rövid összegző zárófejezet.

A pályamunkák témái (a pályamunka címe a témacímtől eltérő is lehet):

- 1. Egy kisebb hazai térség nem vagy kevésbé ismert földtani értékei** (Be kell mutatni egy kiválasztott kistáj, vagy egyéb kiválasztott kisebb térség (célszerű lehet a tágabb lakótérség) földtani múltjának alakulását, főbb földtani jellemzőit. Ezen túl konkrétan ki kell választani a térségből néhány olyan földtani képződményt, amelyek egyediek, kevésbé feltártak, de tudományos szempontból érdekesek, értékesek, és ezeket részletesebben le kell írni. Földtani bemutatóhelyeket, vagy tanösvényt, akár egy kisebb geoparkot is lehet tervezni rájuk.)
- 2. Átalakuló területhasznosítás egy hazai településen és szűkebb környezetében** (Be kell mutatni egy kiválasztott település (célszerű lehet a lakótelepülés) és közvetlen térsége területhasznosítási szempontú múltját és jelenét (beépítettség, zöldterület stb.). Elemezni lehet térképek, szerkezeti tervek alapján, hogy milyen funkciók voltak és vannak a területen, ezek súlyát, változását és mindezek okait. Leírni és értékelni lehet az esetleges területhasznosítási konfliktusokat (védetség megsértése stb.). Be lehet mutatni a jövőbeli területhasznosítási célok rendszerét, az önkormányzati és esetleg egyéb elképzeléseket. Elemezni kell legalább egy komolyabb területhasznosítás változáshoz kapcsolódó beavatkozást, annak előzményeit, valamint eredményeit, hatásait.)
- 3. Az erdők jellemzői és szerepe Magyarországon, valamint egy konkrét hazai esettanulmány megírása** (Röviden be lehet mutatni általánosan az erdők természeti és társadalmi szerepeit a múltban és a jelenben, az erdőgazdálkodás jellemzőit régen és napjainkban, elemezni lehet az erdők sorsának alakulását, védetségük formáit, valamint a különböző hasznosítási lehetőségeket. Be kell mutatni a hazai erdőállomány nagyságát, összetételét, védetségét, funkcióit, tulajdoni

viszonyait, ezek területi különbségeit és változását (telepítések stb.) az elmúlt években. Ki kell választani egy, szakmai szempontból érdekes, különleges konkrét hazai erdőterületet, és le kell írni ennek természeti, társadalmi, gazdasági jellemzőit, történetét, napjainkban megfigyelhető állapotát, védetségét illetve funkcióit, és a jövőbeli lehetőségeket.)

4. **A város és vidék kapcsolata egy hazai település példáján bemutatva** (Le lehet röviden írni, hogy mit jelentett régen és mit jelent ma a város és vidék kapcsolata. Be kell mutatni egy város vagy egy falu oldaláról (célszerű lehet a lakótelepülés), hogy miként kapcsolódik szűkebb térségéhez (megye, vagy alacsonyabb területi szintű egység), milyen funkciói vannak a térségben. Fel lehet tární, hogy mi áramlik ki és be a településről, ezen belül le lehet írni az áruk, szolgáltatások kereskedelmét (példákon keresztül), a személyek áramlását (ingázók, vonzaskörzet stb.), a közüzemi kapcsolódást stb., valamint elemezni lehet a település szállítási, közlekedési kapcsolatait. Be lehet mutatni milyen térségi együttműködésekben (társulásokban) vesz részt a település, és milyen egyéb szervezeti kapcsolati formák figyelhetők meg. Értékelni lehet, hogy mennyiben általános és mennyiben egyedi a település kapcsolatrendszere.)
5. **A kutatás és fejlesztés (K+F) magyarországi jellemzői** (Be lehet mutatni röviden a kutatás és fejlesztés jelentőségét napjainkban, le lehet írni az alapfogalmait, a különböző statisztikai mérőszámait. Le kell írni Magyarország helyzetét az Európai Unióban ezen a téren, valamint elemezni lehet a fontosabb kapcsolódó mérőszámok időbeli alakulását. Fel kell tární a jelenség területi (regionális, megyei) különbségeit, ennek lehetséges okait, és ki lehet térni a jelenség hálózati jellemzőire. Be lehet mutatni az ágazat hazai fejlesztési folyamatait, valamint a magyarországi célokat és az EU elvárásait ezen a téren. Ki lehet választani egy konkrét hazai, kutatásban és fejlesztésben érintett intézményt, és meg lehet vizsgálni ennek K+F tevékenységét, valamint kapcsolódását a hazai és európai K+F hálózatokhoz.)

Harmadik forduló (döntő)

- Szóbeli (elérhető pontszám 100 pont)
Kérdések a pályamunka tartalmával, a felhasznált irodalommal, az illusztrációkkal kapcsolatban, valamint a közép- és emelt szintű érettségi vizsga követelményeinek megfelelő témákból.

A verseny szervezése

Az első forduló időpontja: 2014. november 4. (kedd), 14 óra

- A fordulót az iskolák bonyolítják le.
- A feladatlapokat a szaktanárok (szaktanári munkaközösségek) értékelik központi javítási-értékelési útmutató alapján.
- A feladatlapok közül csak azokat kell az Oktatási Hivatalba felterjeszteni, amelyek elérték a 150 pontot.
- A beküldött feladatlapok közül a továbbjutási létszámhatárnak legfeljebb a másfélszeresét kitevő legjobbkat a versenybizottság felülvizsgálja, és az Oktatási Hivatal az OKTV adminisztrációs rendszerén (ADAFOR) keresztül **2014. november 28-áig** értesíti az érintett iskolákat az eredményekről. Ezek alapján csak azoknak a versenyzőknek a pályamunkáját kell az Oktatási Hivatalba felterjeszteni (kézbesíteni vagy tértivevényes küldeményként postára adni) **2015. február 6-áig**, akiknek a feladatlapja a felüljavítás után elérte a versenybizottság által meghatározott pontszámot. Az általános részben foglaltaknak megfelelően a határidő betartását a postabélyegző (kézbesítőkönyv) igazolja. A határidő után felterjesztett dolgozatokat és pályamunkákat az Oktatási Hivatal elbírálás nélkül visszajuttatja az iskoláknak.

A második forduló időpontja: 2015. január 8. (csütörtök), 10 óra

- A fordulót az Oktatási Hivatal szervezi a megyei kormányhivatalok segítségével.
- A dolgozatokat a versenybizottság értékeli központi javítási-értékelési útmutató alapján.
- Az Oktatási Hivatal az OKTV adminisztrációs rendszerén (ADAFOR) keresztül **2015. február 6-áig** értesíti az érintett iskolákat a második forduló írásbeli részének eredményéről.
- A versenybizottság az első és második forduló feladatlapjainak és a pályamunkának az összesített pontszáma alapján – a lehetséges létszámhatáron belül szigorú szakmai szempontok szerint – választja

ki a döntőbe jutó versenyzőket. Az összesített eredményről az Oktatási Hivatal az OKTV adminisztrációs rendszerén (ADAFOR) keresztül **2015. március 17-éig** értesíti az érintett iskolákat.

A harmadik forduló (döntő) időpontja: 2015. április 15. (szerda)

- A döntőt az Oktatási Hivatal szervezi az általa kijelölt helyszínen.
- A verseny végeredményét az első és második fordulás feladatlap, a pályamunka és a döntő forduló pontszámának összesítése alapján kialakult sorrend adja. Pontazonosság esetén sorrendben a második forduló összesített eredménye, majd az első forduló pontszáma határozza meg a helyezést.